

ЕКОНОМІЧНИЙ ВЕКТОР АФРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ КНР: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті здійснено спробу аналізу економічного вектору політики Китаю в Африці в контексті зовнішньополітичної стратегії Пекіна насамперед крізь призму інвестиційної діяльності. Авторами виокремлено виклики та перспективи економічного співробітництва Китаю та африканських держав. Виклики з якими зіштовхується офіційний Пекін у розбудові співробітництва з африканськими державами, зокрема, у інвестиційній сфері, мають у собі історичне минуле, а також існуючий дисбаланс у внутрішньополітичному розвитку держав регіону. Проте, підтверджується активне залучення китайських інвесторів до економічної сфери держав континенту. З метою покращення реалізації китайських зовнішньополітичних інтересів у Африці, офіційному Пекіну варто виважено підходити до кожного проекту, зважати на цивілізаційний чинник у регіоні та застосувати механізми «м'якої сили».

Ключові слова: Китай; африканські держави; економічний фактор; інвестиційна політика; форум співробітництва «Китай–Африка».

Актуальність дослідження зумовлена історичними змінами, що відбулися на міжнародній арені на початку ХХІ століття, зокрема, втілювалися у становленні Китайської Народної Республіки (КНР) як претендента на глобальне лідерство та набуття рис центросилової держави. Зважаючи на ці обставини КНР проводить багатовекторну зовнішню політику, у якій чільне місце посідає Африканський континент. Китай, розуміючи не тільки вагомість ресурсного потенціалу Африки, а й тенденцію до зростання політичної ваги континенту на міжнародній арені, прагне встановити тісні відносини з низкою африканських держав. Відносини з Африкою – частина китайської стратегії нового світового порядку, створення багатополярного світу і активізації співпраці Південь–Південь. Чільне місце у втіленні двостороннього китайсько-африканського співробітництва посідає економічна сфера. Зокрема, перспективи інвестування Китаю у держави Африканського континенту увійшли до переліку ініціатив Пекіну щодо Африки проголошених на останньому форумі співробітництва «Китай–Африка» у 2015 р. та положень Йоханнесбурзького плану дій (2016–2018 рр.). Такі активні дії китайської сторони та їхня поступова реалізація привертають увагу до себе у зв'язку із проголошеною адміністрацією Д. Трампа у грудні 2017 р. «Стратегією національної безпеки США» у якій вплив Китаю в економічній сфері у Африці розглядається Вашингтоном у негативному світлі.

Проблема відносин Китаю із африканськими державами у економічній сфері частково відображена у роботах вітчизняних дослідників та науковців. Чільне

місце серед робіт вітчизняних науковців із зазначеної проблематики посідає праця «Визначення основних чинників прямих закордонних інвестицій з Китаю у країни Африки» Л. В. Українець [1]. Теоретичні аспекти зовнішньої політики КНР на сучасному етапі викладено у дослідженнях О. І. Ковалю [2], а також П. Климишина [3].

Політика КНР щодо Африки розглядається у працях російських науковців, зокрема, Д. Дегтерев [4] здійснив аналіз основних процесів у світовій та китайській політиці щодо Африки. Масштабні й різнобічні дослідження політики й дипломатії КНР проводить Д. А. Доменеч [5].

У китайських періодичних виданнях знаходимо статті та повідомлення щодо цієї проблематики автора М. Кітаба [6]. Серед науковців Китаю ґрунтовний аналіз зовнішньої політики цієї держави в ХХІ ст., а зокрема і китайсько-африканського співробітництва здійснила С. Лін [7]. Англійська дослідниця Т. Фундіра [8], розглядаючи інвестиційну політику КНР, звернула увагу на важливість її співпраці з Африкою, але крізь призму розвитку і модернізації африканських країн.

Значна частина інформації і даних були отримані із періодичних видань, сайтів новин та офіційних сайтів міжнародних організацій, зокрема офіційного сайту «Китайсько-африканського фонду розвитку», згідно з яким можна простежити як Китай намагається обережно і виважено вести фінансову політику з Африкою [9]. Окремі аспекти двосторонніх китайсько-африканських відносин та підтвердження зацікавленості Пекіна в більш тісному розвитку зв'язків, у всіх галузях, з Аф-

риканським континентом висвітлені у зустрічах міністрів Китаю та Африки у діяльності форуму співробітництва «Китай – Африка» [10]. Не менш важливим для вивчення цього питання виявилось інформаційне наповнення офіційного сайту Форуму китайсько-африканського співробітництва, що був створений з метою зміцнення консультацій і співпраці з африканськими країнами, щоб спільно впоратися з викликами нового століття [11]. Вагоме значення при написанні статті відіграли «Білі книги», що були прийняті Китаєм щодо політики в сфері енергетики та реалізації зовнішньої торгівлі [12; 13].

Мета роботи полягає у дослідженні викликів та перспектив китайсько-африканського співробітництва насамперед у економічній сфері.

Взаємовідносини Китаю та держав Африканського континенту мають спільні інтереси та аспекти, що їх поєднують. Як Китай, так і африканські держави у свій час страждали від агресії західного колоніалізму, тому, з набуттям незалежності, вони мали дещо подібні сценарії розвитку. Після проголошення незалежності африканські держави, як і Китай колись, зіштовхуються з тими ж проблемами розвитку. Китай заявляє, що робить все можливе, щоб допомогти африканським країнам подолати основні проблеми економічного розвитку та завоювати їхню довіру.

Африка прекрасно вписується в економічну стратегію Китаю з кількох причин. Перш за все цей континент, багатий на енергоресурси, корисні копалини і сировину, безпосередньо паливо.

До початку 2000-х років, Китай накопичив великий резерв іноземної валюти, в той час як використання внутрішньої енергії і природних ресурсів стає все більше обмеженим в країні на шляху її економічного розвитку.

Китайсько-африканське взаємовигідне економічне співробітництво в новому столітті продовжує розширюватися. Більше 50 африканських країн встановили торговельні відносини з КНР, більш ніж 40 країн підписали двосторонні торговельні угоди, і 35 країн створили двосторонні економічні і змішані комітети з торгівлі, 28 африканських країн підписали «двосторонні угоди про заохочення та взаємний захист інвестицій» [14].

В останні роки китайські підприємства провадять інвестиційну політику в Африці, допомагають деяким країнам перейти від сільськогосподарської економіки до індустріальної економіки, і як заявляє китайський прем'єр Лі Кецянь, вони є досить успішними в цих питаннях. Проте, невизначеність, певні виклики з якими зіштовхується Китай в країнах Африки також наявні. Для таких тенденцій є декілька причин.

По-перше, Китай змінив політику традиційної допомоги: намагаючись навчити африканців правилам ринкової економіки за допомогою інвестицій, а не надання кредитів, як це було раніше. У свою чергу, така політика не завжди подобається місцевим підприємцям і вони роблять все можливе, щоб перешкодити новим правилам ведення бізнесу за ринковою економікою.

По-друге, деякі західні країни невдоволені тим, що китайський ринок активними темпами розширяє свій

вплив в Африці, тож вони «демонізують» китайські компанії і китайських інвесторів з допомогою ЗМІ, звідки африканські країни, як колишні колонії західного світу, звикли отримувати інформацію.

По-третє, деякі африканські держави у яких існувала диктатура використовували китайську допомогу для зміцнення цього типу політичного режиму. Після того, як диктатура була повалена, лідери нового уряду, що прийшли до влади, природно, висловили невдоволення у зв'язку із втручанням китайського уряду, тож тепер намагаються перешкодити китайським підприємствам увійти в африканські країни.

По-четверте, китайська допомога Африці в минулому столітті втілила низку великих інфраструктурних проєктів, залишивши їх на африканське управління, згодом ці проєкти, через погане управління почали приходити в неналежний стан, і африканці вимагають, щоб китайський уряд продовжував надавати фінансову допомогу для їх функціонування та реконструкції. Китайський уряд не захотів вдруге вкладати гроші в ті ж самі проєкти, що призвело до невдоволення його комерційною присутністю.

По-п'яте, у деяких китайських підприємств відсутня екологічна свідомість, що призводить до забруднення африканських територій.

По-шосте, деякі африканські країни навчені часами західного колоніалізму, сподіваються на зміцнення співпраці з Китаєм, але в той самий час намагаються запобігти повторенню минулих помилок. Вони бояться розбудови, а з Китаєм, великих інфраструктурних проєктів, через те, що їхня економіка може опинитися під контролем інших. Вони стурбовані, що великі інвестиції Китаю в Африці перешкоджають розвитку місцевих підприємств [15].

Останнім часом Китай змінив свою політику щодо Африки. Так звана традиційна допомога «механізм переливання крові» (звичайне фінансування) поступово перейшла в інвестиційний механізм. Це сталося через існуюче турбулентне внутрішньополітичне середовище в державах континенту, а саме, раптова або досить часта зміна політичних режимів, тривале перебування держави у стані війни [16, с. 237].

Деякі науковці вважають, що в довгостроковій перспективі африканські країни, можуть повернутися під модель колоніального управління. На це є багато причин, наприклад, відсутність єдиної економічної структури, слабка інфраструктура, обмежений потенціал ринку.

Тому, на нашу думку, в процесі інвестування в Африку, країни, зокрема КНР, мають бачити не лише позитивну сторону, але і ризики з якими може зіштовхнутися активна економічна політика у цьому регіоні.

Багатьма державами Африка розглядається як «незайманий» континент для інвестицій, де Китай намагається замінити колишню владу європейських країн. Китайський уряд вважає цю точку зору вкрай абсурдною, і заявляє, що проводить в Африці політику взаємовигідного співробітництва, а присутність китайського бізнесу в Африці, це суто економічний інтерес, а не прагнення розширити свою військову присутність в Африці, чи втрутитися у внутрішні справи африканських країн. КНР вважає, що африканським країнам

варто об'єднати свої зусилля з Китаєм для встановлення нового міжнародного економічного і політичного порядку.

Зважаючи на існуючі деструктивні процеси у африканських державах, Пекін має корегувати свою політику щодо них, розглядаючи можливі перспективи свого «економічного залучення» до них.

Існує думка, що Китай повинен здійснити «план Маршалла» для Африки, за рахунок збільшення інвестицій в інфраструктуру держав Африканського регіону. Відверто кажучи, Китай не може реалізувати так званий «план Маршалла» для Африки через те, що африканські і європейські країни істотно відрізняються. Хоча Африка є величезним континентом, їй притаманна поліетнічність та багатонаціональність, і в процесі інвестування необхідно враховувати загальні характеристики африканських країн. Співпрацюючи з африканськими державами і намагаючись прискорити їх економічний ріст у короткостроковій перспективі, держава-інвестор може спричинити виникнення низки міждержавних та міжетнічних конфліктів на континенті [17].

Як зазначає професор Монреальського університету (Канада) М. Газібо, існуюче розділення Африки є історичним, а Китай не прагне просувати свої власні політичні інтереси в Африці, інвестиції Китаю не можуть повноцінно змінити статус території в Африці. Китайські інвестиції спрямовані на розвиток інтеграційного рівня співпраці в Африці. Певні проблеми існують в кожній африканській державі, КНР не може нав'язувати свою волю африканським народам, бо зробивши це Китай ризикує повторити досвід західних країн, які в певний відрізок історії колонізували Африку. У зв'язку з діями колонізаторських країн Заходу африканська історія зіграла ганебну роль в розвитку цивілізації. В наш час деякі країни в Африці зіштовхнулися з серйозними етнічними конфліктами. Основна причина в тому, що, колоніальні держави грубо втручалися у внутрішні справи африканських племен і розділяли території між собою не враховуючи бажання населення, а також своєрідних традицій та звичок кожного з африканських племен [18, р. 24].

Звичайно, не можна однозначно стверджувати, що Пекін не прагне просувати власні національні інтереси у своїй африканській політиці, проте, варто зважати на методи за допомогою яких він реалізує свою політику.

Якщо китайські інвестиції в Африку надходять з метою становлення ефективного африканського ринку, то китайські інвестори повинні дійсно розуміти, що Африка є багатонаціональним континентом, африканські країни мають болісне почуття національної незалежності. Якщо ж інвестиції в Африку будуть ставити за мету лише розбудову інфраструктури для прискорення економічної інтеграції Китаю до Африки, то Пекін зіштовхнеться із загостренням внутрішніх проблем у державах регіону, ескалацією давніх конфліктів. Як наслідок, протиріччя між деякими африканськими країнами трансформуються в конфлікти між Китаєм і Африкою. Таким чином, Китаю на перспективу необхідно враховувати планування довгострокового розвитку власної економічної політики в

Африці, в той же час ретельно уникати історичних расових конфліктів на континенті, підходити до співпраці з повною повагою до національного самовизначення африканських народів, а не тотальним нав'язуванням [19].

Також варто звернути увагу на ідеологічний фактор, який відіграє не менш важливу роль у відносинах КНР та країн Африки. Китайська модель має істотний вплив в Африці, яка є незамінним важелем «м'якої сили» Китаю, аби утвердитися великою державою в світі. Із метою обґрунтування своєї політики «м'якої сили» у 2014 р., 1-ий Центральний комітет Комуністичної партії Китаю присвятив ціле пленарне засідання з питань культури, а у комюніке зазначалося про національну мету «побудувати нашу країну в соціалістичну культурну наддержаву». А в 2014 році Сі Цзиньпін оголосив: «Ми повинні збільшити м'яку силу Китаю, надати всьому світу хороше сприйняття Китаю і краще повідомляти про послання Китаю до всього світу» [20].

У цьому сенсі, ідеологічний інтерес Китаю до Африки не зникне в результаті зсуву пріоритетів країни з економічного розвитку на політичний. Замість того аби насаджувати африканським країнам свою політичну ідеологію Пекін застосує іншу, більш тонку форму, яка підтримує його легітимність за допомогою розповсюдження і популяризації моделі розвитку Китаю. Чим більше країн ідентифікують себе з нею і прийняли пекінський підхід, тим менше ізольованим себе відчуває Китай. Пекін хотів би бачити незахідні, недемократичні уряди в Африці, тому що вони допомагають підтвердити політичну систему Китаю і пом'якшити її міжнародну ізоляцію, показуючи, що західна демократія не є універсальною цінністю, і що західна демократична система не повинна застосовуватися в кожній країні. Таким чином, будь-який успіх авторитарного уряду в Африці, такі як Судан, Зімбабве і ДРК перебувають під підтримкою КПК [20].

Такі амбітні плани Пекіну та поступова їхня реалізація не завжди знаходить схвальне бачення серед інших суб'єктів міжнародно-політичного життя. Зокрема, у «Стратегії національної безпеки США», оголошеної адміністрацією Д. Трампа 18 грудня 2017 р., зазначається, що китайська присутність в економічному та військовому плані за останній час дуже виростає і тепер Китай є найбільшим торговельним партнером Африки, що становить загрозу для всього світу і ставить під сумнів дійсні прагнення Китаю в Африці [21, р. 52].

КНР наполягає на тому, що її взаємодія з Африкою «взаємовигідна», однак це твердження викликає дебати по всьому світу. Ентузіасти китайсько-африканських відносин стверджують, що це вигідно з трьох основних причин: по-перше, зростаюча допомога Китаю в регіоні дозволила поліпшити африканську інфраструктуру; по-друге, товарообіг між двома регіонами збільшив африканські доходи; і, нарешті, Китай готовий підтримати континент без типових зв'язків Африки зі Сполученими Штатами і Європою, які налягають на прийнятті демократичних цінностей. Проте, критики ставлять під сумнів, той факт, що останнім часом економічна активність Китаю в Аф-

риці є благойдною. Вони наполягають, що насправді неоколоніальна модель і цей принцип «невтручання» у бік континенту дозволяє китайським підприємствам вільно здійснювати свою діяльність, незважаючи на питання демократії, прав людини і екологічні норми у африканських державах. Ентузіасти ж зазначають, що на відміну від попередньої експлуатації природних ресурсів Африки західним світом, які були захоплені силою, Китай в наш час має справу з суверенними і незалежними державами Африки. Цей аргумент може бути влучним для деяких країн на континенті, але не є дійсним для таких країн, як Ангола, Судан і Республіка Конго – які є одними з найбільш корумпованих країн у світі [22].

Отже, африканська політика Китаю в економічній сфері зіштовхується із певними викликами та труднощами, але має перспективи для свого подальшого втілення. Тому, можна виділити такі виклики для КНР у її реалізації економічного вектору зовнішньої політики:

– основна допомога китайського уряду для африканських урядів не є повністю ефективною, в зв'язку з частотою зміною влади в африканських країнах;

– існуючий рівень певної недовіри у африканських державах до китайської інвестиційної політики з огляду на постколоніальне минуле держав регіону.

Тому, на майбутнє, китайський уряд в розробці і здійсненні програм допомоги повинен в повною мірою враховувати реальні потреби урядів африканських країн, а також оцінювати перспективи політичного розвитку, стежити за потоком грошей та їх призначенням. Китайські підприємства, інвестуючи в Африку, повинні діяти на законних підставах, повністю дотримуватися правил міжнародної торгівлі, або договорів підписаних обома сторонами, і в разі необхідності, тобто, виникнення проблеми, можуть бути оперативні і належним чином вирішені в суді. Це допоможе підвищити прозорість китайсько-африканського співробітництва та його ефективність. Китайські підприємства, інвестуючи у великі інфраструктурні проекти, повинні враховувати їх довгостроковий строк окупності, особливо беручи до уваги питання місцевого економічного розвитку. Перспективним інструментом реалізації економічного вектору зовнішньої політики Китаю у Африці є застосування «м'якої сили», що зменшить рівень критики зі сторони міжнародного співтовариства.

Список використаних джерел

1. Українець Л. Визначення основних чинників прямих закордонних інвестицій з Китаю у країни Африки // Журнал європейської економіки. – 2013. – № 4 (12). – С. 458–472.
2. Коваль О. Китай : нова дипломатія з глобальними «замашками» / О. Коваль // zn.ua. – 2013. – Режим доступу : <http://gazeta.dt.ua/international/kitay-nova-diplomatiya-z-globalnimi-zamashkami-.html>.
3. Климишин П. Основні вектори геостратегії Китайської Народної Республіки на початку XXI ст. / П. Климишин // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2013. – № 5. – С. 384–398.
4. Дегтерев Д. А. Китай – Африка : важные аспекты отношений / Д. А. Дегтерев. // Мировая экономика и международные отношения. – 2005. – № 5. – С. 84–91.
5. Доменеч Д. С. Китайская колонизация Латинской Америки и Африки [Електронний ресурс] / Д. С. Доменеч // Иносми.ру. – 2014. – Режим доступу : <http://inosmi.ru/world/20140429/219927390.html>.
6. Kitaba M. Why African Nations Welcome China [Електронний ресурс] / M. Kitaba // The Diplomat. – 2017. – Режим доступу до ресурсу : <http://thediplomat.com/2017/02/why-african-nations-welcome-china/>.
7. Lin S. China's health assistance to Africa : opportunism or altruism? [Електронний ресурс] / S. Lin, L. Gao // Globalization and Health. – 2016. – Режим доступу до ресурсу : <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-016-0217-1>.
8. Fundira T. A glance at Africa's engagement with the BRICS. [Електронний режим] / T. Fundira // International Centre for Trade and Sustainable Development. – Режим доступу : <http://ictsd.org/i/news/bridges-africareview/134367/>.
9. China-Africa Development Forum [Електронний ресурс] // China-Africa Development Fund. – Режим доступу : <http://www.cadfund.com/en/index.aspx>.
10. The 5th Ministerial Conference [Електронний ресурс] // FOCAC [Офіційна сторінка китайсько-африканського форуму співробітництва]. – Режим доступу : <http://www.focac.org/eng/ltada/dwjbzjjhys/>.
11. About China's African Policy [Електронний ресурс] // Forum on China-Africa Cooperation. – Режим доступу : <http://www.focac.org/eng/zt/zgdfzccwj/t230479.htm#>.
12. Белая книга : Политика Китая в сфере энергетики (2012) [Електронний ресурс]. – Китайский информационный интернет центр. – Режим доступу : http://russian.china.org.cn/exclusive/txt/2012-11/02/content_26986951.htm.
13. Белая Книга : Внешняя торговля Китая [Електронний ресурс] // Китайский информационный интернет центр. Режим доступу : http://russian.china.org.cn/exclusive/txt/2012-01/09/content_24356913_21.htm.
14. Коваль О. Китай : нова дипломатія з глобальними «замашками» / О. Коваль // zn.ua. – 2013. – Режим доступу : <http://gazeta.dt.ua/international/kitay-nova-diplomatiya-z-globalnimi-zamashkami-.html>.
15. Morgan P. Does China Have a Looming Africa Problem? [Електронний ресурс] / P. Morgan, J. Nicholson // The Diplomat. – 2016. – Режим доступу до ресурсу : <http://thediplomat.com/2016/09/does-china-have-a-looming-africa-problem/>.
16. Вігер І. І. Глобалізація й регіоналізація економіки: китайський аспект / І. І. Вігер, В. І. Вігер // Вчені записки: зб. наук. Праць. – Вип. 9 / Відп. ред. А. Ф. Павленко. – 2007. – С. 233–240.
17. Kitaba M. Why African Nations Welcome China [Електронний ресурс] / M. Kitaba // The Diplomat. – 2017. – Режим доступу до ресурсу : <http://thediplomat.com/2017/02/why-african-nations-welcome-china/>.
18. Gazibo M. How China Seduces Africa // The IAS Newsletter. Leiden : International Institute for Asian Studies, 2012. № 60. P. 24–25.

19. Volodzko D. China in Africa, Part I: The Good [Електронний ресурс] / D. Volodzko // The Diplomat. – 2016. – Режим доступу до ресурсу : <http://thediplomat.com/2016/06/china-in-africa-part-i-the-good/>
20. У Пекіні завершився з'їзд Компартії Китаю : Сі Цзіньпін зміцнив свої позиції [Електронний ресурс] // Deutsche Welle. – Режим доступу : <https://goo.gl/v9AS6F>
21. National Security Strategy of the United States of America 2017, December 2017. – 56 p. [Електронний ресурс] // The White House. – Режим доступу : <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>
22. Manero E. China's Investment in Africa: The New Colonialism? [Електронний ресурс] / E. Manero // Harvard Political Review. – 2017. – Режим доступу до ресурсу : <http://harvardpolitics.com/world/chinas-investment-in-africa-the-new-colonialism/>

**И. В. Тихоненко,
В. В. Вуйко,**

ЧНУ ім. Петра Могили, г. Николаев, Україна.

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ВЕКТОР АФРИКАНСКОЙ ПОЛИТИКИ КНР: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

В статье предпринята попытка анализа экономического вектора политики Китая в Африке в контексте внешнеполитической стратегии Пекина прежде всего сквозь призму инвестиционной деятельности. Авторами выделены вызовы и перспективы экономического сотрудничества Китая и африканских государств. Вызовы, с которыми сталкивается официальный Пекин в развитии сотрудничества с африканскими государствами, в частности, в инвестиционной сфере, имеют в себе историческое прошлое, а также существующий дисбаланс во внутривнутриполитическом развитии государств региона. Однако, подтверждается активное привлечение китайских инвесторов к экономической сфере государств континента. С целью улучшения реализации китайских внешнеполитических интересов в Африке, официально Пекину стоит взвешенно подходить к каждому проекту, учитывать цивилизационный фактор в регионе и применять механизмы «мягкой силы».

Ключевые слова: *Китай; африканские государства; экономический фактор; инвестиционная политика; форум сотрудничества «Китай-Африка».*

**I. Tykhonenko,
V. Vuyko,**

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine.

ECONOMIC VECTOR OF CHINA'S AFRICAN POLICY: CHALLENGES AND PROSPECTS

The article attempts to analyze the economic vector of China's policy in Africa in the context of Beijing's foreign policy strategy primarily through the prism of investment activity. China is interested in co-operating with African states through existing large mineral resources on the continent, as well as implementing a policy of diversification of energy supply routes. The authors singled out the challenges and prospects for economic cooperation between China and African countries. Challenges faced by official Beijing in developing cooperation with African countries, in particular in the investment sphere have a historical past, as well as the existing imbalance in the internal political development of the states of the region. However, the active involvement of Chinese investors in the economic sphere of the states of the continent is confirmed. In order to improve the implementation of China's foreign policy interests in Africa, official Beijing should carefully approach to each project, take into account the civilizational factor in the region and apply the mechanisms of «soft power».

Key words: *China; African states; economic factor; investment policy; China–Africa cooperation forum.*

Рецензенти: *Турчин Я. Б., д-р політ. наук, професор, НУ «ЛП»;
Шевчук О.В., д-р політ. наук, професор, ЧНУ ім. Петра Могили.*